

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Emilia Bieńczyk

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga,
w sprawie J. G. , G. M. , D. H. , P. T., M. K. skazanych z art. 286 § 1 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 19 listopada 2021 r.,
kasacji obrońców skazanych
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 marca 2020 r., sygn. akt II AKa (...)
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 8 kwietnia 2019 r., sygn. akt XVIII K (...),

1. oddala kasacje jako oczywiście bezzasadne;

2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K. (Kancelaria Adwokacka w B.) - obrońcy z urzędu skazanego M. K., kwotę 1476 zł (tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) zł, w tym 23 % VAT, tytułem opłaty za sporządzenie i wniesienie kasacji oraz obronę skazanego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym;

3. obciąża skazanych G. M., D. H. i P. T. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach ich dotyczących;

4. zwalnia skazanych J. G. i M. K. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających i wydatkami postępowania kasacyjnego w tym zakresie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie kasacji wywiedzionych przez obrońców skazanych J. G. , G. M., D. H., P. T. i M. K., od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 marca 2020 r., sygn. akt II AKa (...), postanowieniem z dnia 25 listopada 2021 r. oddalił ww. kasacje jako oczywiście bezzasadne i orzekł o kosztach procesu.

Uwzględniając treść art. 535 § 3 k.p.k. Sąd Najwyższy zdecydował się jedynie na syntetyczne, pisemne odniesienie się do twierdzenia obrońcy skazanych G. M., D. H. i P. T., zaprezentowanego na rozprawie kasacyjnej, o zaistnieniu w toku postępowania odwoławczego uchybienia stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., z uwagi na fakt, że w składzie sądu II instancji zasiadał sędzia delegowany przez Ministra Sprawiedliwości do pełnienia obowiązków w Sądzie Apelacyjnym w (...). Należy przy tym podkreślić, że o sporządzeniu uzasadnienia w tym zakresie przesądził jedynie charakter owego twierdzenia, wskazujący na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, a nie argumentacja przywołana na jego poparcie. Skarżący takiej argumentacji w istocie bowiem nie przedstawił. Uzasadniając swoje stanowisko obrońca skazanych G. M., D. H. i P. T. ograniczył się jedynie do wskazania, że prezentuje je w związku z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych od C – 748/19 do C – 754/19 i na tym wskazaniu poprzestał.

Powyższy pogląd wyrażony przez obrońcę, nie tylko nie został należycie uzasadniony (choć takiego, pogłębionego uzasadnienia należało oczekiwać, uwzględniając nieoczywistość zaprezentowanego stanowiska), ale przede wszystkim okazał się chybiony. Obrońca nie zwrócił bowiem uwagi przede wszystkim na fakt, że Trybunał Sprawiedliwości UE (dalej powołany także jako Trybunał lub TSUE), stojąc na straży zgodności prawa krajowego z prawem unijnym, nie pozostaje obojętny na zasadę powagi rzeczy osądzonej. Organ ten w licznych judykatach podkreśla znaczenie tej zasady zarówno w porządku prawnym Unii Europejskiej, jak i w krajowych porządkach prawnych. TSUE zauważa, że dla zapewnienia stabilności prawa i stosunków prawnych oraz prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości, istotne jest, aby orzeczenia sądowe,

które stały się prawomocne po wyczerpaniu środków zaskarżenia lub po upływie przewidzianych dla nich terminów, były niepodważalne. Kierując się tymi wskazaniem, Trybunał wyraża pogląd, że prawo Unii Europejskiej nie zobowiązuje sądu danego Państwa członkowskiego do zaprzestania stosowania krajowych zasad proceduralnych, nadających powagę rzeczy osądzonej danemu orzeczeniu, nawet jeśli umożliwiłoby to usunięcie sytuacji w porządku krajowym, która jest niezgodna z prawem. Tym samym prawo Unii Europejskiej nie wymaga, aby w celu uwzględnienia wykładni określonego przepisu tego prawa, przyjętej przez Trybunał po wydaniu orzeczenia posiadającego powagę rzeczy osądzonej, sąd krajowy był co do zasady zobowiązany do zmiany prawomocnego orzeczenia (zob. wyrok TSUE (Wielka Izba) z dnia 24 października 2018 r. w sprawie C – 234/17 i powołane tam judykaty tego organu).

Z powyższych uwag wynika zatem, że wskazany wyżej wyrok TSUE z dnia 16 listopada 2021 r. nie dawał podstaw do wzruszenia, prawomocnego przed tą datą, orzeczenia wydanego przez sąd, w którego składzie zasiadał sędzia delegowany przez Ministra Sprawiedliwości, na podstawie zakwestionowanych w tym orzeczeniu przepisów krajowych. Wobec tego nie zaktualizowała się w tej sprawie bezwzględna przyczyna odwoławcza w postaci nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.